

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

7/20996

6.K:182

Sayı : 64443507-1216
Konu : Soru önergesi

24/7/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 22/04/2013 tarihli ve 43452547-120.07-119587 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Alaattin Yüksel tarafından şahsıma yöneltilmiş olan 7/20996 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap yazı ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Önerge cevabı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Önergeyi Veren Milletvekili : Alaattin YÜKSEL

İzmir Milletvekili

Önerge Esas No : 7/20996

C E V A P

Diyanet İşleri Başkanlığı, Anayasa ve yasa ile milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi sağlamak, İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevlendirilmiştir.

Başkanlığın, hizmetlerinde etkinlik ve verimliliği sağlayabilmesi, kuruluş amacına uygun hizmet üretebilmesi, hizmet politikası ve önceliklerini rasyonel bir şekilde belirleyebilmesi için hizmet sunulan alanlar hakkında doğru ve objektif bilgilere ihtiyacı bulunmaktadır.

Ülkemizde dini hayatın homojen bir yapıda olmadığı, bölgeden bölgeye, bazen coğrafi olarak yakın olsalar da ilden ile bile farklılıklar gösterebildiği, bu bağlamda ortaya çıkan farklılıkların, hizmet ulaştırılırken göz önünde bulundurulması gerektiği bilinen bir husustur. Esasen Başkanlıkça öteden beri yokluğu hissedilen ve hemen her düzeyde dile getirilen hizmet alanına ilişkin bu tür eksikliklerin giderilmesi hususuna, 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe konulan Diyanet İşleri Başkanlığı Stratejik Planı (2012-2016)'nda da yer verilmiştir. Bu çerçevede, "Din hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve etkinliğini artırmak" başlığıyla ifadelendirilen stratejik amaç, "Hizmet çeşidini ve veriliş şeklini toplumun farklı kesimlerine hitap edecek şekilde artırmak" hedefiyle ilişkilendirilmiş ve önemli çıktılar ve performans göstergelerinden birisi olarak "Hizmet alanların profillerini çıkarmaya yönelik araştırma yapılması" plana dahil edilmiştir.

Bu amaçlara binaen Başkanlık, ülkemizdeki dini hayatın bütün çeşitliliği ile incelenerek gündelik hayatta nasıl ve ne şekilde yer aldığı, dini hayatta ortaya çıkan farklılıkları bölgelere ve ülke geneline göre objektif bir şekilde ortaya koymak üzere,

“Türkiye’de Dini Hayat” adlı alan araştırmasının, Türkiye geneli kır/kent ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) Düzey 1’de sıralanan bölgeler için ayrı ayrı tahmin üretecek şekilde, kişisel verilerin korunmasına dair Anayasa ve yasal hükümlerle belirlenen kıstaslara uyularak 2013 yılı içerisinde yapılmasını planlamıştır.

Söz konusu araştırmanın, ülkemizin kamusal araştırmalar yapmakla görevli teşkilatı olarak takdir toplayan Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte yapılması, söz konusu kurumun şimdiye kadar gerçekleştirdiği araştırmalardaki güvenilirliği esas alındığında yerinde bir tercih olarak görülmelidir. Nihayet bu tercihin daha doğru ve kamu menfaati açısından daha uygun olduğu, güvenlik, maliyet, objektiflik kriterleri dikkate alındığında son derece önem kazanmaktadır. Araştırma bu beklenti ve hassasiyetler dikkate alınarak iki kurum arasında hazırlanan bir protokol çerçevesinde yürürlüğe konmak üzere planlanmıştır.

Ancak, araştırmanın ülke genelinde uygulamaya konulabilmesi için bir ön inceleme ve uygulamaya yani pre-test çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu aşamada, araştırma için hazırlanan soru kâğıdının alan uygulaması aşamasında ‘en az sorunla işler durumda olabilmesi’ni sağlamak amacıyla alan uygulamasından önce pre-test çalışmaları yapılmıştır. Pre-test çalışmaları ile araştırma için hazırlanan soru kâğıdında yer alan sorulardaki anlatım ve akışlardaki bozukluklar, görünüm veya yönergelerdeki hatalar, cevaplayıcının isteksizliği veya yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar ve sorulara verdikleri tepkiler belirlenmektedir. Ayrıca, pre-testler ile soru kâğıdı için ortalama görüşme uzunluğunun belirlenerek veri derleme çalışmalarında kullanılacak anketör sayısı ve alan çalışma süresinin planlanması sağlanmaktadır. Sahada vatandaşlara yöneltilecek gerçek sorular ancak pre-test uygulama sonuçları esas alınarak hazırlanabilmektedir.

Pre-test çalışması sadece İzmir’de uygulanmamış olup aralarında İzmir’in de olduğu TÜİK’in bölge müdürlüğünün bulunduğu toplam 26 merkezde gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla İzmir’de yapılan anket, yurt genelinde 26 merkezde gerçekleştirilen çalışmanın yalnızca bir parçasıdır. Yurt genelinde TÜİK’in bölge müdürlüğü’nün olduğu 26 merkezde gerçekleştirilen bir anketi yalnızca İzmir’de yapıyormuş gibi göstermeye çalışmak gerçeği saptırmaktan başka bir şey değildir. Ülke genelinde yapılacak uygulama aşamasında ise adres veri tabanından İBBS Düzey-1’de yer alan bölgeleri ve Türkiye genelini yansıtacak nicelik ve nitelikte tesadüfi olarak seçilecek adreslere ulaşılabilecektir. Herhangi bir İl’e öncelik verilmesi veya bir ilin göz ardı edilmesi hiçbir şekilde söz konusu değildir. Pre-test çalışmasında alınan cevaplarla ilgili herhangi bir rapor hazırlanmayacaktır.

Bu araştırmanın temel hedefi dindarlık değil, dini hayatın parametrelerinin ölçüt ve kriterlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Önergede söz konusu edilen hususlar hiçbir şekilde araştırmanın hedefleriyle ilişkilendirilemeyecek düzeydedir ve birer niyet okumadan öteye gitmeyen kaygıları içermektedir. Araştırmanın örneklemini ulusal adres veri tabanından tesadüfi şekilde TÜİK tarafından belirlenecektir.

Türkiye genelinde 12 bölge ve 26 İl’de toplam 36.624 örneklem üzerinde yapılan alan uygulaması hizmetinin toplam bedeli 550.000,00 TL (Beşyüzellibin Türk Lirası) olup, Diyanet İşleri Başkanlığı 2013 Yılı Bütçesi Strateji Geliştirme Bölümünde yer alan 07.86.00.23.01.3.2.00-1-03.5.1.06 Hizmet Alımları-Enformasyon ve Raporlama Giderleri harcama tertibinden karşılanacaktır.

TÜİK tarafından Diyanet İşleri Başkanlığı adına 2003 yılından bu yana herhangi bir anket çalışması yapılmamıştır.